

ТЕЗИ НАУКОВИХ ДОПОВІДЕЙ В СЕКЦІЇ ДЕЯКІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ОБ'ЄКТАМИ ДЕРЖАВНОЇ І КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ЗМІСТУ УПРАВЛІННЯ МАЙНОМ, ЩО ЗНАХОДИТЬСЯ У ДЕРЖАВНІЙ ВЛАСНОСТІ

О. І. МІХНО, канд. юрид. наук, доц. кафедри правового забезпечення господарської діяльності Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, м. Харків

Управління майном, що знаходиться у державній власності, як правова категорія, являє собою комплекс організаційних, інформаційних, контролюючих заходів, який здійснюють органи державної влади в межах законодавчо встановлених повноважень, спрямованих на володіння, користування та розпорядження майном, що знаходиться у державній власності.

Управління майном, що знаходиться у державній власності, за сутністю складається з наступних елементів: 1) суб'єкти управління об'єктами державної власності, 2) майно, що знаходиться у державній власності, як об'єкт цивільних правовідносин та об'єкт управління, 3) дії, спрямовані на володіння, користування та розпорядження майном, що знаходиться у державній власності, які складають зміст управління.

Уповноважені органи управління, які здійснюють управління об'єктами державної власності, відповідно до покладених на них завдань здійснюють певні дії, які складають зміст управління об'єктами державної власності, а саме: приймають рішення про створення, реорганізацію і ліквідацію юридичних осіб, заснованих на державній власності; ініціюють створення господарських структур, розробляють проекти їх установчих документів; передають функції з управління об'єктами державної власності господарським структурам та здійснюють контроль за діяльністю господарських структур; ведуть облік об'єктів державної власності, що перебувають в їх управлінні, здійснюють контроль за ефективним використанням та збереженням таких об'єктів; здійснюють управління казенними підприємствами; здійснюють управління корпоративними правами держави; здійснюють управління державним майном, що не увійшло до статутних капіталів господарських товариств у процесі корпоратизації або перетворення державних підприємств у державні акціонерні товариства, 100 відсотків акцій яких належать державі, приймають рішення про подальше використання цього майна (крім матеріальних носіїв секретної інформації), у тому числі об'єктів, що не підлягають приватизації; передають на договірних засадах (у тому числі на умовах договору безоплатного зберігання) державне майно, яке у процесі корпоратизації або перетворення державних підприємств у державні акціонерні товариства, 100 відсотків акцій яких належать державі, не увійшло до статутних капіталів господарських товариств

та яке не підлягає приватизації, іншим суб'єктам господарювання у разі ліквідації балансоутримувача цього майна або його відсутності; приймають рішення про утворення суб'єктів господарювання державної форми власності, на баланс яких передається державне майно, що не увійшло до статутних капіталів господарських товариств, що ліквідовані, і яке залишилося без балансоутримувача; погоджують передачу об'єктів державної власності в комунальну власність, до сфери управління інших органів, уповноважених управляти об'єктами державної власності, господарських структур або в користування Національній академії наук України, галузевим академіям наук, а також передачу об'єктів комунальної власності в державну власність; приймають рішення про передачу об'єктів державної власності в комунальну власність, до сфери управління інших органів, уповноважених управляти об'єктами державної власності, господарських структур або в користування Національній академії наук України, галузевим академіям наук; погоджують підприємствам, установам, організаціям, що належать до сфери їх управління, а також господарським товариствам, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, повноваження з управління корпоративними правами держави яких він здійснює, договори про спільну діяльність, договори комісії, доручення та управління майном, зміни до них та контролюють виконання умов цих договорів; забезпечують відрахування до Державного бюджету України частини прибутку (доходу) державними підприємствами, господарськими структурами; забезпечують проведення інвентаризації майна державних підприємств, установ, організацій, господарських структур відповідно до визначеного Кабінетом Міністрів України порядку; забезпечують проведення екологічного аудиту державних підприємств, господарських структур, у тому числі тих, що передаються в оренду; надають орендодавцям об'єктів державної власності згоду на оренду державного майна і пропозиції щодо умов договору оренди, які мають забезпечувати ефективне використання орендованого майна та здійснення на орендованих підприємствах технічної політики в контексті завдань галузі; контролюють виконання орендарями інвестиційних і технічних програм розвитку орендованих об'єктів державної власності, якщо такі передбачені договором оренди; організують контроль за використанням орендованого державного майна; погоджують плани реструктуризації та санації об'єктів державної власності в разі створення за їх участю нових суб'єктів господарювання; здійснюють повноваження під час провадження справ про банкрутство державних підприємств та господарських організацій з корпоративними правами держави, що перебувають у їх управлінні тощо.

Вищевказані повноваження органів державної влади та управління складають такий елемент, як зміст управління об'єктами права державної власності, що безпосередньо зводиться до володіння, користування та розпорядження такими об'єктами з урахуванням їх специфіки. За своєю сутністю зміст управління об'єктами права державної власності складається з наступних елементів: контроль, організація, безпосереднє здійснення

правомочностей органами державної влади з приводу володіння, користування та розпорядження об'єктами права державної власності.

МОДЕЛІ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА І ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

І. А. ОСТРОВСЬКИЙ, канд. екон. наук, доц. кафедри економічної теорії Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, м. Харків

Система ЖКГ обумовлює необхідність співіснування різних моделей. Послуги житлово-комунальних підприємств стосуються надання суспільних, приватних і змішаних благ. Мікроекономічна теорія досить докладно аналізує специфіку формування попиту, пропонування і рівноваги на ринках зазначених благ. Але суперечливим і дискусійним є формування передумов галузевої рівноваги, зокрема, визначення домінуючих форм власності суб'єктів господарювання на ринках ЖКГ. Тому світовий досвід використання форм державно-приватного партнерства в житлово-комунальному господарстві є корисним для вітчизняних стейкхолдерів і зрозумілим для потенційних іноземних партнерів.

Система управління державно-приватним партнерством в кожній країні визначається рівнем розвитку економіки, особливостями національного законодавства щодо регулювання даних процесів. Державні та місцеві органи управління надають приватній компанії право самостійної господарської діяльності на своїх об'єктах та здійснюють загальний контроль за дотриманням договорів державно-приватного партнерства. У розвинених країнах спеціальні органи регулювання, контролю і в цілому управління діяльністю суб'єктів партнерства, як правило, не формуються. Функції контролю за виконанням договірних зобов'язань щодо спільних проектів покладаються на ті органи, які уповноважені укладати договори, — на міністерства і відомства, включаючи регіональні.

Вивчення міжнародного досвіду формування відносин партнерства держави і приватних компаній дозволяє відзначити, що, незважаючи на низку особливостей, типовими є такі базові моделі співпраці держави і приватного сектора, які характеризуються конкретними формами власності, управління і технології фінансування:

- 1) модель оператора, що припускає фінансування і управління приватною фірмою, але за наявності державно-приватної власності;
- 2) модель кооперації, що заснована на державно-приватному фінансуванні та управлінні за наявності змішаної (державно-приватної) форми власності;
- 3) модель концесії, що заснована на спільному фінансуванні та управлінні за наявності державної власності;
- 4) договірна модель, що припускає приватне фінансування і управління за наявності приватної власності;